

George Enescu

(1881-1955)

VI CADENȚE

J. HAYDN

Concertul nr. 2 în Sol Major pentru vioară și orchestră

Concerto no. 2 en Sol majeur pour violon et orchestre

Concerto No. 2 in G major for Violin and Orchestra

Hob.:VIIa:4

W. A. MOZART

Concertul nr. 4 în Re Major pentru vioară și orchestră

Concerto no. 4 en Ré majeur pour violon et orchestre

Concerto no. 4 in D major for Violin and Orchestra

K. 218

Colecție editată de / *Collection éditée par* / Collection edited by
Sherban Lupu și dr. Ilinca Dumitrescu

GRAFART

Prefață

Au fost multe cazuri, în istoria muzicii universale, când partituri ale unor admirabili compozitori au așteptat vreme îndelungată în arhive, până când un editor le-a readus la viață. În colecții particulare, în instituții muzicale sau culturale, în fondurile neprețuite ale unor muzee din toată lumea și-au așteptat rândul la renaștere, la o nouă luminare a sensurilor, pentru alte generații de muzicieni. Întotdeauna, actul a fost înfăptuit de un „romantic entuziast“, de un cercetător, compozitor sau interpret, plin de un nobil avânt.

Cazul lui George Enescu este special. Ne-a lăsat 33 de lucrări cu număr de opus, șlefuite cu o migală a detaliilor neegalată decât de puțini. A gândit asupra lor ani mulți, a creat versiuni, a ajuns până la urmă la concluzii definitive.

Dar de la Enescu au rămas, în același timp, și atât de multe pagini neterminate, pe care el ar fi dorit să le cizeleze îndelung. S-au păstrat și încercări de tinerețe, în care „își făcea mâna“, studia stiluri diferite, aprofundând lucrările marilor predecesori sau contemporani. Acestor piese de tinerețe – dar nu numai – nu le-a dat număr de opus. Le-a păstrat în mape, le-a dus cu el pretutindeni. Le-a iubit. A ținut petecele de hârtie cu gânduri pe care poate noi nu o să le știm niciodată. Ar fi vrut să le finiseze vreodată? Sau să dea ideilor muzicale altă formă? Îi aduceau poate aminte de anii tinereții, le păstra ca pe un suvenir nostalgic? Sau oare n-a mai avut timp să le arunce, făcând ordine în arhivă, așa cum au reușit un Domenico Scarlatti sau un Chopin, de exemplu? Cine știe. Există niște mărturii, dar adevărul este probabil mai ambiguu, mai complex. Ca însăși personalitatea lui Enescu.

Cert este că aceste lucrări finite (fără opus) sau fragmente de piese există în număr mare. Muzeul Național „George Enescu“ din București, care posedă cvasitotalitatea manuscriselor muzicale ale compozitorului, are un fond important. De la deschidere (1958) și până acum, muzeul a pus la dispoziția cercetătorilor tezaurul său. Compozitori români de marcă, precum Wilhelm Georg Berger, Pascal Bentoiu, Theodor Grigoriu, Adrian Rațiu, Cornel Țăranu, s-au aplecat cu acribie asupra paginilor îngălbenite. Zeci de muzicologi români și străini le-au cercetat, extrăgând seva unor foarte serioase lucrări științifice. Și mai mult: Pascal Bentoiu și Cornel Țăranu au desăvârșit câteva lucrări de anvergură (*Simfoniile nr. 4 și nr. 5*, *Capriciul român pentru vioară și orchestră*, poemul simfonic *Isis*), orchestrând sau pur și simplu „terminând“ gândul enescian, ramificând și involburând, cu știință și talent, esența existentă, de multe ori atât de criptică.

Și iată că, de curând, un alt împătimit al moștenirii enesciene, violonistul și profesorul Sherban Lupu, s-a dedicat cercetării manuscriselor.

Sherban Lupu [1952-2023], român stabilit în S.U.A., profesor al Universității Urbana-Champaign, Illinois (unde compozitorul însuși, la sfârșitul anilor 1940, a predat cursuri de măiestrie), este un strălucit interpret al creației lui Enescu. Specializat în tălmăcirea opusurilor compozitorilor din Estul european, cu precădere Enescu și Bartók, Sherban Lupu a reputat succese cu interpretările sale interiorizate, transfigurate, dar în același timp pline de fantezie timbrală, de culoare. Am cântat împreună pe marile scene ale lumii. Întotdeauna, suita „*Impresii din copilărie*“ pentru vioară și pian op. 28 sau *Sonata nr. 3 pentru pian și vioară op. 25 „în caracter popular românesc“* au tulburat asistența și s-au bucurat de apreciere. Sherban Lupu a interpretat și multe alte lucrări camerale, având parteneri diferiți muzicieni din toată lumea, dar în același timp a dat viață și *Capriciului român pentru vioară și orchestră* – lucrare inedită, finisată de Cornel Țăranu –, imortalizat într-o înregistrare pe CD, cu Filarmonica „George Enescu“ din București și dirijorul Cristian Mandeal.

Având această privire atotcuprinzătoare asupra creației violonistice și camerale în general a lui Enescu, bineînțeles că Sherban Lupu este un avizat editor al paginilor de față. Conștient că în tezaurul muzeului nostru există încă multe file nepublicate, pline de interes, a cercetat timp de câteva luni arhiva și a extras lucrările existente în această ediție. Unele sunt cunoscute și au fost interpretate, altele sunt inedite și reprezintă surprize muzicale.

ILINCA DUMITRESCU

Director al Muzeului Național „George Enescu“

București, iunie 2005

***Cadențe pentru Concertul nr. 2 în Sol Major pentru vioară și orchestră
de J. Haydn și Concertul nr. 4 în Re Major pentru vioară și orchestră
K. 218 de W. A. Mozart***

Enescu a scris câteva cadențe, între care și cele deja publicate pentru concertele de Brahms și Mozart, nr.7 K 271 a. *Concertul* de Haydn, care astăzi aproape că nu se mai cântă, era interpretat frecvent în primele decenii ale secolului trecut. Tălmăcirile enesciene ale lucrărilor pentru vioară de Mozart erau renumite pentru frumusețea și profunzimea lor și, fără îndoială, aceste cadențe, care demonstrează o fericită îmbinare compozitor-violonist, au fost scrise pentru a le cânta el însuși în concertele cu orchestra.

***Cadences pour le Concerto no. 2 en Sol Majeur
pour violon et orchestre par J. Haydn et le Concerto no. 4
en Ré Majeur pour violon et orchestre K. 218 par W. A. Mozart***

Enescu a écrit quelques cadences parmi lesquelles celles déjà publiées pour les concertos de Brahms et de Mozart, no.7 K 271 a. Le *Concerto* de Joseph Haydn, qui aujourd'hui n'est presque plus joué, était souvent interprété pendant les premières décennies du siècle passé. La manière dans laquelle Enescu interprétait les créations de Mozart pour violon était renommée pour sa beauté et sa profondeur. Ces cadences, qui prouvent sans doute l'heureuse jonction compositeur-violoniste, ont été créées pour être interprétées dans les concerts avec orchestre.

***Cadenzas for Concerto no. 2 in G Major for violin and orchestra
by J. Haydn and Concerto no. 4 in D Major for violin and orchestra
K. 218 by W. A. Mozart***

Enescu wrote several *Cadenzas*, among which those already published for the *Concertos* by Brahms and Mozart No. 7 K. 271a. The all too rarely performed nowadays *Concerto* by Haydn used to be a frequent fixture of the concert halls of the first decades of the 20th century. Enescu's interpretation of Mozart was uniquely beautiful and these *Cadenzas*, in which the composer joins the violinist with remarkable results, were undoubtedly written for his own use in concert performances.

SHERBAN LUPU
Champaign, Illinois, June 2005

Adagio
Cresc. *rit.*

Maurat
Gendrey

Concertul nr. 2 în Sol Major

J. Haydn
Cadente de George Enescu

I

1 *f*

3 *mf*

5 *mf*

7 *mf*

9 *p*

10 *mf*

11 *p*

Concertul nr. 4 în Re Major

W. A. Mozart K. 218
Cadențe de George Enescu

I

mp *f* *p* *accel.*

f *p* *accel.*

f *p spicc* *p spicc*

f *p* *cresc.*

accel. *rit.*